

OLDENBURGER PAARDEN IN DENEMARKEN

door W. van Helden, Molenweg 1, 3925 CJ Scherpenzeel

Min of meer toevallig kwamen we er dit jaar achter, dat er in Denemarken nog een fokkerij zou zijn van Oldenburger paarden, welke qua type overeen zouden komen met het Oldenburger en Groninger paard van rond de vijftiger en zestiger jaren. Teneinde na te gaan of deze fokkerij nog mogelijkheden biedt om ons Groninger landbouwpaard te kunnen behouden, hebben ir. Minkema en ondergetekende als leden van de Paardencommissie van de Stichting zeldzame huisdierrassen een kort bezoek gebracht aan de hengstenkeuring van het Deens-Oldenburger ras op 24 en 25 oktober j.l. te Skanderborg in Midden-Jutland.

Evenals Nederland importeerde Denemarken destijds regelmatig fokmateriaal uit Oldenburg voor de fokkerij van het zwaardere landbouwpaard. Trouwens ook uit Nederland gingen na de tweede wereldoorlog Groninger hengsten naar Denemarken, al betrof het meestal hengsten van wat mindere kwaliteit. In Denemarken bestaat heden ten dage nog een fokkerij van het Oldenburger paard. Het stamboek voor dit paard telt ongeveer 170 leden en in 1979 werden door 23 hengsten in totaal 405 dekkingen verricht. Men accepteert echter in deze fokkerij tot 50% Engels volbloed, en dus bestaat het gevaar dat het oude Oldenburger type, dat in Oldenburg zelf inmiddels geheel is weggefokt en in ons land nagenoeg geheel, op den duur ook in Denemarken verdwijnt. Van de in 1980 ter dekking staande hengsten hebben er nog 4 een geheel antieke Oldenburger afstamming, maar één der hengsten is intussen al 19 jaar oud en een ander 14 jaar. Dan zijn er nog een drietal hengsten uit de lijn van Condor, de Anglo-Normandische hengst die destijds in Oldenburg is ingezet bij de geplande omvorming naar rijpaard. De meeste hengsten voeren - meestal via vaderszijde - 25 tot 50% Engels volbloed. Op de keuring te Skanderborg werden alleen de jonge, voor het eerst te keuren hengsten vorgebracht, en wel tien 2½-jarige hengsten en negen 3½-jarige hengsten, terwijl daarnaast een viertal reeds eerder goedgekeurde 4½-jarige hengsten een verrichtingsproef moest afleggen. Deze laatste 4 hengsten, waarvan er één werd afgekeurd, hadden alle een Engelse volbloed-hengst als vader of grootvader.

De uitslag van de keuring der jonge hengsten was als volgt: 6 nieuwe 2½-jarige hengsten, waarvan 2 stuks met geheel oude Oldenburger bloedvoering en 6 nieuwe 3½-jarige hengsten, waarvan er nog

3 zonder 'modern' bloed, werden goedgekeurd.

Van deze 5 hengsten, waar onze aandacht speciaal naar uitging, meen ik te mogen stellen, dat de kwaliteit toch wel erg matig was; niet alleen hadden deze hengsten weinig ras-type en hardheid, maar ook de kwaliteit van het beenwerk was matig en verre van droog, terwijl ook de gangen maar zeer eenvoudig waren.

Al zou het bloed op zichzelf voor ons wel passend zijn voor bloedverversing en aanvulling naast onze Baldewijn, dan nog is het m.i. niet verantwoord daartoe zulk materiaal te benutten, omdat men dan het paard misschien wel kan behouden, maar dan wel 'achter de wagen gespannen'.

De enige hengst die nog wat passend leek en er m.i. wat uitliep in kwaliteit, was de 3½-jarige zwarte Chronando; een solide paard met goede gangen en bovendien van soort en type voor ons zeker acceptabel. Helaas is zijn afstamming al in de 3e generatie volbloed, daar hij een kleinzoon-vaderszijde is van de bekende hengst Condor, de halfbloed Normandiër. Aanschaf van klassiek Oldenburger hengsten of import van diepvriessperma van deze hengsten uit Denemarken moet in feite ontraden worden. Trouwens met diepvriessperma heeft men in Denemarken zeer teleurstellende resultaten gehad.

Er kan zonder meer geconcludeerd worden, dat het oud-Groningse bloed (en eveneens het oud-Oldenburger bloed) zo goed als verdwenen is, en dat het vrijwel onmogelijk moet worden geacht dat er nog wat te redden valt. De houders van 'klassiek' Groninger merries in Nederland

kunnen zich beter aansluiten bij de fokkerij van het (Gelderse) veelzijdigheids- of basispaard. Daarvan dekken er in Nederland enige hengsten, die ook in de Deense Oldenburger fokkerij nog sterk verbeterend zouden kunnen werken (evenals trouwens Baldewijn!).

De Frederiksborger

Op diezelfde keuring te Skanderborg werd ook de jaarlijkse hengstenkeuring van het Frederiksborger-ras afgewerkt. Dit ras, dat wat op ons Gelderse paard uit de vijftiger jaren lijkt, maar dan in alles wat beknopter, stamt volgens zeggen daar uit de beste bloedlijnen die destijds bij de paarden van het Deense hof voorhanden waren (o.a. ook Lippizaner-bloed). Voor zo'n 300 jaar is daarmee door de boeren een landelijke fokkerij opgezet en nog heden ten dage geldt het als het nationale ras van Denemarken.

Dit ras is naar onze begrippen wat klein en beknopt van lijnen (damespaardjes) en eigenlijk wat eenvoudig in alles. Het heeft fokzuiver de voskleur en is daardoor vrij uniform, op afstand bezien althans.

Er werden zes 2½-jarige hengsten aangeboden, waarvan er drie werden goedgekeurd. Gepresenteerd werd een drietal oudere hengsten, 1 aan de hand, 1 onder het zadel en 1 voor de dresseerkar. Kwalitatief gezien is het moeilijk om erover naar 'huis te schrijven'. Wat wel aansprak was de makheid, zo in de baan.

Bij dit ras gaat men uit van een veelzijdige gebruiksmogelijkheid en daarmee bedoelt men hier: zowel voor de wagen als onder het zadel. Dat men ook niet geheel tevreden was en is, acht ik wel bewezen door het feit dat men een tiental jaren geleden een Zweedse voshengst met Trakehner-bloed heeft ingevoerd en nu ook een zoon daarvan goedkeurde, die werkelijk wel iets 'meer' had en vooral ook meer maat. De wat vlakkere gangen werden hier positief beoordeeld. Ik ben zo vrij te geloven dat onze oud-Gelderse voshengst Dirigent hier nog uitstekend werk zou kunnen doen.